

“2008-2015-ci illərdə Azərbaycan Respublikasında yoxsulluğun azaldılması və davamlı inkişaf Dövlət Proqramı”nın həyata keçirilməsi üzrə Tədbirlər Planı (2011-2015-ci illər)”nın 2011-2015-ci illər ərzində icra vəziyyəti haqqında Azərbaycan Respublikası Energetika Nazirliyinin Məlumatı

Sıra №-si	Tədbirlərin adı	İcraçı təşkilatlar	İcra müddəti (illər üzrə)	İcra vəziyyəti	Tədbirin icrasının qiymətləndirilməsi (tam icra olunub, qismən icra olunub, icra olunmayıb)	Tədbirin qismən icra edilməsi və ya icra edilməməsinin səbəbləri
1.4.3.4	Mövcud və yaradılacaq sənaye müəssisələrində innovasiya yönümlü texnologiyaların tətbiqinin stimullaşdırılması	EN, İSN, AMEA	2011-2015	<p>Yanacaq-energetika kompleksində innovasiya yönümlü texnologiyaların və elmi-texniki nailiyyətlərin tətbiqi daim diqqət mərkəzində saxlanılmış. “Azərbaycan respublikasında yoxsulluğun azaldılmasının sosial-iqtisadi problemləri” adlı kollektiv tədqiqat işi yerinə yetirilmiş və əldə edilmiş elmi nəticələr istifadə olunmaq üçün İqtisadiyyat və Sənaye Nazirliyi, Dövlət Sosial Müdafiə Fonduna və Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinə təqdim edilmişdir. AMEA-nın müxbir üzvü Şahbaz Muradovun rəhbərliyi ilə institutun elmi işçisi Pərviz Həsənov tərəfindən “Azərbaycan Respublikasında yoxsulluq və onun azaldılması yolları” dissertasiya işi yerinə yetirilmişdir (168 səh.)</p> <p>İnstitutun baş planından əlavə, AMEA-nın müxbir üzvü Şahbaz Muradovun rəhbərliyi və institutun elmi işlər üzrə direktor müavini, iqtisad üzrə fəlsəfə doktoru Allahyar Muradov, elmi katibi, iqtisad üzrə fəlsəfə doktoru Rəsmiyyə Abdullayeva və başqalarının iştirakı ilə “Sənayenin qeyri-neft sektorunda mövcud vəziyyətin təhlili və innovasiya fəaliyyətinin artırılması istiqamətində təkliflərin hazırlanması”</p>	Tam icra olunub	

			<p>layihəsi yerinə yetirilmiş, İqtisadiyyat və Sənaye Nazirliyinə təqdim edilmişdir.</p> <p>İqtisadiyyat İnstitutunun elmi işlər üzrə direktor müavini, iqtisad üzrə fəlsəfə doktoru Allahyar Muradov tərəfindən “İnnovasiya Fəaliyyəti Haqqında Qanun” layihəsi işlənib hazırlanmış və İqtisadi İnkişaf Nazirliyinə təqdim edilmişdir..</p> <p>İnstitutun əməkdaşı iqtisad üzrə fəlsəfə doktoru Samirə Abbasovanın “İnnovasiya fəaliyyətinin metodoloji məsələləri haqqında” adlı məqaləsi, “Yeni informasiya texnologiyalarının tətbiqi və ETTKİ-nin informasiya təminatı” mövzusunda IV ekmi –praktiki seminarın (Bakı: Elmi İnnovasiyalar Mərkəzi, 15 may 2009., səh.61-65) materialları kitabında nəşr olunmuşdur.</p> <p>İnstitutun şöbə müdiri, iqtisad üzrə elmlər doktoru İsa Alıyevin “Azərbaycan sənayesinin innovasiyalı inkişaf strategiyasının formalaşmasında marketinqin rolu” adlı tezisi Minskə keçirilən “İnnovasiyalı sosial-iqtisadi sistemin davamlı inkişafı mexanizmi” adlı Beynəlxalq konfransın materialları kitabında (Minsk: 2009) nəşr olunmuşdur.</p> <p>-Qloballaşma şəraitində Azərbaycan maliyyə və vergi sisteminin təkmilləşməsi istiqamətlərinin tədqiqi mövzusunda elmi-tədqiqat işi yerinə yetirilmişdir. Tədqiqat işində büdcə-vergi siyasəti, maliyyə bazarının inkişaf etdirilməsi, qiymətli kağızlar bazarının inkişaf etdirilməsi məsələsi araşdırılmışdır.</p> <p>- AMEA-nın müxbir üzvü, Şahbaz Muradov rəhbərliyi ilə İnstitut kollektivi tərəfindən Qloballaşma şəraitində Azərbaycanda əhalinin inkişafının iqtisadi, demoqrafik və sosial problemləri mövzusunda elmi-tədqiqat işi yerinə yetirilmişdir.</p> <p><i>İnstitutda aşağıdakı elmi tədqiqat işləri yerinə yetirilmişdir:</i></p> <p>İnstitutun “İnnovasiya menecmenti və elmin inkişaf problemləri şöbəsində” sənaye müəssisələrində innovasiya yönümlü texnologiyaların tətbiqinin stimullaşdırılması</p>		
--	--	--	---	--	--

			<p>istiqlamətində tədqiqat işləri aparılmışdır. İnstitutun elmi işlər üzrə direktor müavini, iqtisad üzrə fəlsəfə doktoru Allahyar Muradovun rəhbərliyi və institutun əməkdaşı, iqtisad üzrə elmlər doktoru Fərman Qasimovun iştirakı ilə yerinə yetirilmişdir.</p> <p>“Elm və innovasiyalara əsaslanan iqtisadi inkişafın formalaşması problemləri” mövzusu üzrə “İnnovasiya layihələrinin qiymətləndirilməsinin nəzəri-metodoloji əsasları” , “Kimya sənayesində innovasiya fəallığının yüksəldilməsinin nəzəri əsaslarının öyrənilməsi” Vəfa Novruzova yerinə yetirmişdir.</p> <p>“Rəqabətqabiliyyətli iqtisadiyyatda innovasiya prosesinin idarə olunmasının elmi-nəzəri əsaslarının öyrənilməsi” adlı elmi tədqiqat işi İnstitutun əməkdaşı, iqtisad üzrə fəlsəfə doktoru Emin Məmmədzadə tərəfindən yerinə yetirilmişdir.</p> <p>- Sənaye zonalarının (şəhərcik və biznes inkubatorları) yaradılması və onun iqtisadi səmərəliliyi ilə bağlı elmi tədqiqat işləri aparılmışdır.</p> <p>İnstitutun əməkdaşı, iqtisad üzrə fəlsəfə doktoru Əbdülsəməd Həsənov tərəfindən “Rəqabət qabiliyyətli iqtisadiyyat şəraitində azad iqtisadi zonaların yaradılması və azad sahibkarlığın inkişafının elmi-nəzəri əsaslarının tədqiqi” adlı iş yerinə yetirilmişdir.</p> <p>İnstitutda “İnnovasiya menecmenti və elmin inkişaf problemləri şöbəsində” sənaye müəssisələrində innovasiya yönümlü texnologiyaların tətbiqinin stimullaandırılması istiqamətində tədqiqat işləri aparılmışdır. Elmi işlər üzrə direktor müavini, iqtisad üzrə fəlsəfə doktoru Allahyar Muradovun rəhbərliyi və elmi işçi Vəfa Novruzovanın iştirakı ilə “Elm və innovasiyalara əsaslanan iqtisadi inkişafın formalaşması problemləri” mövzusu üzrə “Kimya sənayesində innovasiya fəallığının müasir vəziyyətinin təhlili və qiymətləndirilməsi adlı tədqiqat işi yerinə yetirilmişdir.</p> <p>- İnstitutun aparıcı işçisi, iqtisad üzrə fəlsəfə doktoru Emin Məmmədzadə tərəfindən “Rəqabətqabiliyyətli iqtisadiyyatda</p>		
--	--	--	--	--	--

			<p>innovasiya prosesinin idarə olunmasının sahəsində müasir vəziyyətin təhlili” Sənaye sektorunda innovasiya fəallığının artırılması sahəsində müasir vəziyyətin təhlili ilə bağlı tədqiqatlar davam etdirilmişdir.</p> <p>İnstitutun baş elmi işçisi, iqtisad üzrə elmlər doktoru Tərbiz Əliyev və Əbdülsəməd Həsənovun “İnnovasiya sahibkarlığının əsas xüsusiyyətləri və təşkilinin səmərəliliyi” adlı məqaləsi (AMEA-nın Xəbərləri. İctimai elmlər seriyası “İqtisadiyyat” №2, 2012, (0,50 ç.v.)) nəşr olunmuşdur.</p> <p>- Institutun elmi işlər üzrə direktor müavini, iqtisad üzrə fəlsəfə doktoru Allahyar Muradov Sənaye və Energtika Nazirliyində bu bəndin icrası ilə əlaqəli yaradılmış işçi qrupuna daxil edilmişdir.</p> <p>İnstitutun elmi işlər üzrə direktor müavini, iqtisad üzrə fəlsəfə doktoru Allahyar Muradovun rəhbərliyi ilə “İnnovasiya menecmenti və elmin inkişaf problemləri şöbəsinin əməkdaşları iqtisad üzrə elmlər doktoru, professor Rəşad Muradov, iqtisad üzrə fəlsəfə doktoru, aparıcı elmi işçi Emin Məmmədzadə, elmi işçi, Vəfa Novruzova tərəfindən “Sənaye müəssisələrində innovasiya yönümlü texnologiyaların tətbiqinin stimullaşdırılması istiqamətində elmi-tədqiqat işləri aparılmışdır.</p> <p>-Institutun elmi işlər üzrə direktor müavini, iqtisad üzrə fəlsəfə doktoru Allahyar Muradovun, iqtisad üzrə elmlər doktoru Rəşad Muradovun, iqtisad üzrə fəlsəfə doktoru, Emin Məmmədzadənin, elmi işçi Vəfa Novruzovanın iştirakı ilə “Azərbaycanda innovasiyalı iqtisadi inkişafın əsas istiqamətləri” monoqrafiyası üzərində işlər davam etdirilir.</p> <p>İnstitutun əməkdaşı, iqtisad üzrə elmlər doktoru Tərbiz Əliyev tərəfindən Respublika sənayesində (kimya və neft emalı sahələrində) sahibkarlıq mühitinin formalaşması və davamlı inkişafının elmi-nəzəri əsasları adlı elmi tədqiqat işi yerinə yetirilmişdir.</p> <p>İqtisad üzrə elmlər doktoru, Tərbiz Əliyevin “Azərbaycanda sahibkarlıq subyektlərinin innovasiya fəaliy-</p>		
--	--	--	--	--	--

			<p>yətinin genişləndirilməsinin başlıca istiqamətləri” məqaləsi Əmək və sosial münasibətlər elmi-praktiki jurnalında (№2, 2014) çap olunmuşdur. İqtisad üzrə elmlər doktoru Qəzənfər Süleymanovun “Azərbaycanın emal sənayesi müəssisələrinin ölkənin innovasiyalı iqtisadi inkişafında rolu və onun rəqabətədavamlılığının təmin edilməsi yolları” “Azərbaycanın iqtisadi inkişafında maşınqayırma sahələrinin rolu və onun inkişaf etdirilməsinin strateji istiqamətləri” (Qloballaşma prosesində Qafqaz və Mərkəzi Asiya “iqtisadiyyat və Beynəlxalq Münasibətlər” IV Beynəlxalq Konqres, Qafqaz Universiteti, Bakı, 2014, səh. 304-308) adlı məqalələri nəşr edilmişdir.</p> <p>İqtisad üzrə fəlsəfə doktoru Allahyar Muradovun, iqtisad üzrə elmlər doktoru Rəşad Muradovun, iqtisad üzrə fəlsəfə doktoru, Emin Məmmədzadənin elmi işçi Vəfa Novruzovanın iştirakı ilə Azərbaycanda Milli innovasiya sisteminin formalaşması və inkişafı” elmi tədqiqat işinin nəzəri hissəsi tamamlanmışdır.</p> <p>AMEA-nın İqtisadiyyat İnstitutunun İnstitutun elmi işlər üzrə direktor müavini, iqtisad üzrə fəlsəfə doktoru dosent Allahyar Niyaz oğlu Muradovun, iqtisad üzrə elmləri doktoru Rəşad Şahbaz oğlu Muradovun, iqtisad üzrə fəlsəfə doktoru Emin Eldar oğlu Məmmədzadənin, institutun elmi işçisi Vəfa Xanlar qızı Novruzovanın iştirakı ilə Azərbaycanda innovasiyalı iqtisadi inkişafın əsas istiqamətləri” adlı monoqrafiya nəşrə hazırlanmışdır.</p> <p>ARDNŞ tərəfindən quyuların istismar şəraitinin istismar kəmərinin möhkəmliyinə təsiri tədqiq edilərək öyrənilmişdir. Aparılan tədqiqatlar əsasında “Quyuların istismar şəraitini nəzərə almaqla istismar kəmərinin möhkəmliyə hesablanması” metodikası işlənib hazırlanmışdır.</p> <p>Qum təzahürünə qarşı, quyu dibi zonanın keçiriciliyini azaltmamaq şərti ilə yeni üsulun işlənməsi və tətbiqi məqsədilə təqvim planına uyğun olaraq patent tədqiqatı,</p>		
--	--	--	---	--	--

			<p>texniki tapşırıq, təlimat işlənmiş və təsdiq olunmuşdur.</p> <p>Azkeçiricikli gilli layların quyudibi zonasına təsir effektini artıran kompleks xassəli nanosistemin tədqiqi və tətbiqi üzrə gilli layların quyudibi zonasının təmizlənməsi və keçiriciliyinin bərpa olunması sahəsində patent və elmi texniki materiallar axtarılmış, toplanmış və təhlil edilmişdir. Aparılan tədqiqatlar nəticəsində səthi-aktiv maddələr (yüngül piroliz qətranı və dizel yanacağı qarışığı), Alkan DE-202 və 0,001-0,005%-li Al-nanohissəciklərdən ibarət olan yeni çoxfunksiyalı nanosistemli tərkib işlənmişdir. Mədən sınaqları zamanı işlənmiş yeni tərkib (nanosistem) AQP çöküntülərindən yüksək qoruma təsiri göstərmiş, quyudibi zonasına təsir effektini artırmaqla süzülmə sahəsini yaxşılaşdırmaqla, neftin özlülüyünü azaltmış, istismar zamanı müşahidə olunan nasazlıqlar aradan qalxmışdır.</p> <p>Neft Daşları NQÇİ-nin neft quyularında korroziyaya qarşı yeni tərkibli inhibitorun işlənməsi və tətbiqi üzrə “Neft Daşları” NQÇİ-nin neft quyularında yerüstü və yeraltı mədən avadanlıqlarında korroziyanın yaranma səbəbləri araşdırılmış və mühafizə üsulları müəyyənləşdirilmişdir. “Neftqaz-2014” bakterisidin inhibitorunun korroziyadan mühafizə effekti təyin olunmuş, reagentin fiziki-kimyəvi xassələri və texnoloji reqlamenti tərtib edilmişdir.</p> <p>Innovasiya yönümlü texnologiyaların tətbiqinin istiqamətdə “Azərenerji”ASC-dəbir sıra işlər görülmüşdür.</p> <p>Enerjisistemin stasionar və dinamik rejimləri üçün monitoring, mühafizə və idarəolunma məsələlərinin effektiv həll olunması məqsədilə onun dünyən nöqtələrində SCADA/EMS və WAMS sistemlərinin yerləşdirilməsi ilə informasiya təminatının inteqrə olunmuş sisteminin yaradılmasının əhəmiyyəti əsaslandırılmışdır. Real zaman rejimində və vektor texnologiyası ilə inteqrə olunmuş SCADA/EMS və WAMS sistemlərindən daxil olan informasiya əsasında sistemin qəzadan əvvəl, qəza zamanı və qəzadan sonra rejimləri üçün monitoring (WAMS),</p>	
--	--	--	--	--

				<p>mühafizə (WAPS) və idarəolunma (WACS) məsələlərinin həlli üsullarının riyazi modelləri işlənmiş və təkliflər verilmişdir.</p> <p>Paylanmış generasiyalı mənbələrin təsirini nəzərə almaqla enerjisisteminin paylayıcı elektrik şəbəkələrinin spesifik xüsusiyyətləri və reaktiv güc axını rejimlərinin intellektual idarə olunması prinsiplərinin müəyyən olunması istiqamətində nəzəri tədqiqat işləri aparılmışdır.</p> <p>Çoxsaylı düyün nöqtələrinə malik real PEŞ-lərdə reaktiv güc axınlarının idarə olunması üzrə neyron şəbəkə modelinin tətbiqi ilə gərginliyə görə dayanıqlıq həddini təyin etməklə həssas düyünlərin müəyyənləşdirilməsi metodikası işlənmişdir. Həmin düyünlərdə reaktiv güc mənbələrinin güclərinin seçilməsi, yerləşdirilməsi və dayanıqlılığının təmin olunması istiqamətində tədqiqatlar aparılmışdır. İşlənmiş metodika əsasında alınmış nəticələr test və real şəbəkə sxemləri üçün yoxlanılmışdır.</p> <p>Çoxməftilli elektrik veriliş xətlərində tənzimlənən (idarəolunan) şuntlayıcı reaktorları və qeyri-xətti ifrat gərginlik məhdudlaşdırıcılarını nəzərə almaqla vahid alqoritm çərçivəsində elektromaqnit dalğa proseslərinin kompleks tədqiqi aparılır. Bu tədqiqatlar imkan verəcəkdir ki, xətlərin qəza rejimlərindən yaranan ifrat gərginliklərin azaldılması istiqamətində müvafiq tövsiyələrin işlənib hazırlansın və kompüter modelləşdirilməsi vasitəsilə aprobeşiyası həyata keçirilsin.</p>		
1.5.1	Azərbaycan Respublikası regionlarında kənd təsərrüfatı məhsullarının emalı, tikinti	SEN KTN İSN	2011-2012	<p>Hesabat dövründə Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi yanında Kənd Təsərrüfatı Layihələri və Kreditlərinin İdarə edilməsi üzrə Dövlət Xidmətinin vəsaiti hesabına Kənd Təsərrüfatı məhsullarının emalı sahəsində fəaliyyət göstərən 20 sahibkarlıq subyektinə 2875 min manat güzəştli kreditlə verilmişdir.</p>	Tədbirin icras mütəmadi xarakter daşıyır.	

	məhsullarının istehsalı üzrə yerli xammal və mövcud materiallara əsaslanan kiçik və orta sənaye müəssisələrinin yaradılması üçün tədbirlərin həyata keçirilməsi			Dövlət Xidməti tərəfindən icra edilən beynəlxalq layihələr çərçivəsində isə kənd təsərrüfatı məhsullarının emalı sahəsində fəaliyyət göstərən 5 sahibkarlıq subyektinə 1180 min manat məbləğində güzəştli kreditlər verilmişdir.		
1.5.2.	Respublika ərazisində əhəlinin və istilik təchizatı sisteminin təbii qazla və bərpaolunan enerji ilə təminatının bərpası və yaxşılaşdırılması	EN, ARDNŞ, "Azəristili ktəchizat" ASC, ABOEMD A	2011-2015	<ol style="list-style-type: none"> 2011-2015-ci illərdə tikinti sahəsində 34112,3 yeni qaz xətləri çəkilmişdir, o cümlədən 2015-ci ildə 12224,8 km. Ümumən 2011-2015-ci illərdə tikinti sahəsində kapital qoyuluşu 927,5 mln.manat (ƏDV-siz), o cümlədən 2015-ci ildə 298,9 mln. manat (ƏDV-siz) olmuşdur. Azərbaycan Respublikasının regionları üzrə 2011-2015-ci illərdə 1037 yaşayış məntəqəsi, o cümlədən 2015-ci ildə 430 yaşayış məntəqəsi qazlaşdırılaraq təbii qazla təmin edilmişdir. 2011-2015-ci illərdə 7039,2 km qaz kəməri əsaslı təmir edilmişdir, o cümlədən 2015-ci ildə 518,5 km. Ümumən 2011-2015-ci illərdə əsaslı təmir sahəsində kapital qoyuluşu 296,5 mln.manat (ƏDV-siz), o cümlədən 2015-ci ildə kapital qoyuluşu 16,4mln.manat (ƏDV-siz) olmuşdur. 2011-2015-ci illərdə əhəli abonentlərinin mənzillərində 1672833 ədəd məişət qaz sayğacı quraşdırılmış və əvəzlənmişdir, o cümlədən Bakı şəhərində 730336 ədəd, regionlarda 942497 ədəd. 2015-ci ildə əhəli abonentlərinin mənzillərində 197172 ədəd məişət qaz sayğacı quraşdırılmış və əvəzlənmişdir, o cümlədən Bakı şəhərində 56791 ədəd, regionlarda 140381 ədəd. <p>2014-cü ildə Azərbaycan Respublikasının regionları</p>	Tam icra olunub	

			<p>üzrə 58 yaşayış məntəqəsi qazlaşdırılaraq təbii qazla təmin edilmiş, tikinti sahəsində 1436,56 km yeni qaz xətləri çəkilmiş və 353,9 km qaz kəməri əsaslı təmir edilmiş, 2014-cü ildə əhali abonentlərinin mənzillərində 183671 ədəd məişət qaz sayğacı (Bakı şəhərində 67502 ədəd, regionlarda 116169 ədəd) quraşdırılmış və əvəzlənmişdir.</p> <p>Onu da qeyd edək ki, 2011-2014-cü illər ərzində 607 yaşayış məntəqəsi qazlaşdırılaraq təbii qazla təmin edilmiş, tikinti sahəsində 21887,46 km yeni qaz xətti çəkilmiş, 6520,7 km qaz kəməri əsaslı təmir edilmiş, 673545 ədəd Bakı şəhəri, 802116 ədəd isə regionlar üzrə olmaqla 1475661 ədəd məişət qaz sayğacı quraşdırılmış və əvəzlənmişdir.</p> <p>2014-cü ildə respublika ərazisində əhalinin və istilik təchizatı sisteminin bərpaolunan enerji ilə təminatı istiqamətində bir sıra işlər yerinə yetirilmişdir.</p> <p>Bakı şəhərində yerləşən 5 məktəb və 2 tibb müəssisəsində ümumi gücü 410 kVt olmaqla 130 kVt günəş panelləri və 280 kVt istilik nasosları quraşdırılmışdır.</p> <p>Biləsuvar rayonu ərazisində yerləşən, Cəbrayıl rayonundan olan qaçqın və məcburi köçkünlər üçün tikilmiş qəsəbələrdəki 6 məktəb və 6 uşaq bağçası alternativ və bərpa olunan enerji mənbələri hesabına istilik və elektrik enerjisi ilə tam təmin edilmişdir.</p> <p>Masallı rayonu Boradigah kəndində və Beyləqan rayonu Xocavənd qəsəbəsində öz enerji tələbatını bərpa olunan mənbələr (günəş panelləri və istilik nasosları) hesabına ödəyən idman zalları tikilib istifadəyə verilmişdir.</p> <p>BMT-nin İnkişaf Programının dəstəyi ilə Şəki şəhərində fəaliyyət göstərən kiçik su elektrik stansiyasında (KSES) 580 kVt gücə malik enerji blokunun quraşdırılması başa çatdırılmış və stansiya şəbəkəyə qoşulmuşdur.</p> <p>Alternativ və Bərpa Olunan Enerji Mənbələri üzrə Dövlət Agentliyinin "Azalternativenerji" MMC tərəfindən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət</p>		
--	--	--	--	--	--

				<p>Agentliyinin tabeliyində olan Sabirabad “ASAN xidmət” mərkəzinin inzibati binasının damında 18 kVt gücə malik Günəş Elektrik Stansiyası (GES) quraşdırılmış və istismara verilmişdir.</p> <p>“Azəristiliktəchizat” ASC tərəfindən 2014-cü ilin ərzində aşağıdakı işlər yerinə yetirilmişdir:</p> <p>Biləcəri qəsəbəsində 271,274 və 270 saylı, Sabunçu rayonunda 389 və 383 saylı, Pirallahı rayonunda 369 və 533 saylı,Zaqatala rayonunda 62/4 saylı qazanxanalara,Mingəçevir şəhərində 66-cı məhəllədə yerləşən qazanxanaya, Gəncə şəhərində18 saylı məktəbin, 1 saylı uşaq poliklinikasının, 26 və 46 saylı uşaq bağçasının qazanxanalarına texniki şərtə uyğun qaz xətti çəkilmiş və istismara qəbul edilmişdir.Həmçinin Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin Yasamal Xəzinədarlıq İdarəsinin, Göyçay rayonu Mədəniyyət və Turizm İdarəsi Mərkəzi Kitabxananın, İsmayilli rayonu Heydər Əliyev prospekti 111 ünvanında kaskad tipli, Balakən rayonunda H.Əliyev prospekti 41 ünvanında modul tipli qazanxanalarına texniki şərtə uyğun qaz xətti çəkilmişdir.</p> <p>Sumqayıt şəhəri 17-ci mikrorayonda III yeni qazanxananın tikintisi üzrə işlər isə2014-cü il ərzində davam etdirilmişdir.</p> <p>2015-ci ilin 6 ayı ərzində Hacıqabul rayonunda I Udulu kənd və Qubalı kənd məktəbinin qazanxanasına texniki şərtə uyğun qaz xətti çəkilmiş və istismara qəbul edilmişdir. Həmçinin Ağstafa rayonunda Aşağı Kəsəmən kənd məktəbinin qazanxanasına texniki şərtə uyğun qaz xətti çəkilmiş və istismara qəbul edilmişdir.</p>		
1.5.4.	Respublikanın dağ rayonlarının qəsəbə və kəndlərində maye qazın və	EN, ARDNŞ	2011-2015	<p>“Məişət Maye Qaz” ASC respublika üzrə maye qazın satışını təşkil etmək üçün uzun illərə dayanan təcrübəyə malik olmaqla yüksək iş şəraiti ilə təmin olunmuş ixtisaslaşmış mühəndis bazasında fəaliyyət göstərir. Müəssisənin tabeliyində olan bölgələr üzrə “Maye Qaz</p>	Tədbirin icras mütəmadi xarakter daşıyır.	

	kerasinin (ağ neftin) satışının təşkil edilməsi		<p>Doldurma Stansiyaları” (MQDS) mövcuddur və bu stansiyaların tabeçiliyində qəfəsli balon daşıyan avtomaşınlar fəaliyyət göstərir. Bu avtomaşınlar vasitəsi ilə respublikanın bütün dağ rayonları, qəsəbələri və kəndləri maye qazla təmin olunur.</p> <p>“Məişət Maye Qaz” ASC-dən daxil olan məlumata əsasən 2014-cü ilin 11 ayı ərzində 11 690.6 ton maye qazın satışı həyata keçirilmişdir.</p> <p>2014-cü il ərzində respublikanın dağ rayonları sayılan Qusar, Zaqatala, Lənkəran, Balakən, Şəki, Tərtər, Ağsu, Tovuz rayonlarında yerləşən 9 maye qaz doldurma məntəqəsinin və Qazax, Yardımlı, Oğuz, Zaqatala, Masallı, Lənkəran, Qəbələ, Tərtər, Gədəbəy, Ağstafa, Tovuz, Xızı, Balakən, Şəmkir, Astara, Şəki, Şamaxı, Lerik, Quba, Füzuli, Goranboy, Ağsu, Qobustan rayonlarında yerləşən 56 yanacaq doldurma məntəqəsinin fəaliyyətini təmin etmək məqsədilə onlara məxsus xüsusi razılıqların müddəti Energetika Nazirliyi tərəfindən uzadılmış və yeni istismara verilmiş yanacaq və maye qaz doldurma məntəqələrinə neft və qaz məhsullarının satışına xüsusi razılıq verilmişdir.</p> <p>Kerosinin (ağ neftin) satışının təşkili ilə əlaqədar Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkəti tərəfindən daxil olmuş 27 dekabr 2011-ci il tarixli 11-393DM nömrəli məktuba əsasən bildirmək istəyirik ki, 2010-cu ildən etibarən neft emalı zavodlarında ağ neftin istehsalı tam dayandırılmışdır. Bu səbəbdən Dövlət Proqramının müvafiq bəndinin kerosinlə (ağ neftlə) əlaqədar hissəsinin icrası qeyri-mümkün olmuşdur.</p> <p>Qeyd olunan tədbirin icra müddətinə uyğun və effektiv həyata keçirilməsi üçün emal prosesində və respublikanın yanacaq-enerji balansı layihəsinin tərtibində maye qazın və kerosinin (ağ neft) nəzərə alınması üçün ARDNŞ-nə məktub göndərilmiş, həmçinin, respublikanın dağ rayonlarının qəsəbə və kəndlərində maye qazın və kerosinin (ağ neftin) tələb olunan həcmdə təlabatçılara çatdırılmasının və</p>		
--	---	--	--	--	--

				satışının təşkil edilməsi məqsədi ilə aidiyyəti strukturlara bu yanacağı tələb olunan miqdarda ayrılması üçün müvafiq tapşırıqların verilməsi xahiş edilmişdir.		
1.5.5.	Bazar iqtisadiyyatına uyğun şəffaf idarəetmə strukturunun yaradılması məqsədilə Azəriqaz İB-də islahatların həyata keçirilməsi	EN, ARDNŞ	2011-2015	<p>1. ARDNŞ-in 22.06.2012-ci il tarixli 75 sayılı "Azəriqaz" İB-nin strukturunun təkmilləşdirilməsi haqqında əmrinə əsasən ARDNŞ-in "Azəriqaz" İB-nin təbəçiliyində hüquqi şəxs statusuna malik olmayan təşkilat kimi fəaliyyət göstərən Qazsazlama İdarəsinin mövcud təşkilatı hüquqi forması saxlanılmaqla İnformasiya Texnologiyaları və Rabitə İdarəsinin ("İTRİ") təbəçiliyinə və eyni zamanda Qazsazlama İdarəsinin tərkibində fəaliyyət göstərən "Qazın keyfiyyət göstəricilərinin təyini laboratoriyası" ona aid əmlakı ilə birlikdə "Neftqazəlmithəqiqatlayihə" İnstitutunun tərkibinə verilmişdir.</p> <p>2. Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin 15.01.2013-cü il tarixli 05 sayılı "Azəriqaz" İstehsalat Birliyinin strukturunun təkmilləşdirilməsi haqqında əmrinə əsasən ARDNŞ-in "Azəriqaz" İB-nin təbəçiliyində hüquqi şəxs statusuna malik olmayan təşkilatlar kimi fəaliyyət göstərən Hacıqabul, Ağdaş, Siyəzən, Ağdam, Astara, Qazax, Abşeron Magistral Qaz Kəmərləri sahələri və Qaz kəmərlərinin korroziyadan mühafizəsi, elektrik təchizatı və radio-rabitə sahəsi (Sahələr) mövcud təşkilatı hüquqi formaları saxlanılmaqla onlara aid əmlakla birlikdə (əsas vəsaitlərlə) ARDNŞ-nin Qaz İxrac İdarəsinin tabeliyinə verilmişdir.</p> <p>3. ARDNŞ-in 15.01.2013-cü il tarixli 05 nömrəli "Azəriqaz" İstehsalat Birliyinin strukturunun təkmilləşdirilməsi haqqında", "Azəriqaz" İstehsalat Birliyinin 16.01.2013-cü il tarixli 06 nömrəli "Magistral Qaz Kəmərləri Sahələrinin Qaz İxrac İdarəsinə verilməsi və komissiyanın yaradılması haqqında" əmrlərinə və ARDNŞ-nin 30.01.2013-cü il tarixli 10/ƏH-91SQ nömrəli "Protokoldan çıxarışın göndərilməsinə dair" məktubuna əsasən ARDNŞ-in "Azəriqaz" İB-nin idarəetmə aparatının qulluqçularının 2013-cü il üçün təsdiq</p>	Tədbirin icras mütəmadi xarakter daşıyır.	

			<p>edilmiş ştat cədvəlindən “Magistral qaz kəmərlərinin istismarı şöbəsi”, “İstehsalat proseslərinin avtomatlaşdırılması şöbəsi”, “Kompresor və qaz avadanlıqlarının istismarı şöbəsi” və müvafiq struktur bölmələrdən aidiyyəti üzrə ştat vahidləri çıxarılmışdır.</p> <p>4. “Azəriqaz” İB üzrə mövcud xəcləri optimallaşdırmaq məqsədilə ARDNŞ-in 21.01.2014-cü il tarixli, ARDNŞ/14-1000/01/SM-04-000008 nömrəli əmrinə əsasən İstehsalat Birliyinin tabeliyində hüquqi şəxs statusuna malik olmayan təşkilatlar kimi fəaliyyət göstərən Oğuz, Şəki, Zaqatala, Balakən və Qax qaz istismarı sahələri yenidən təşkil edilmiş və onların maddi-texniki bazasında 24.01.2014-cü il tarixli, 39 sayılı əmrə 01.02.2014-cü il tarixdən Zaqatala Regional Qaz İdarəsi yaradılmışdır.</p> <p>5. “Azəriqaz” İB-nin Abşeron, həmçinin Bakı şəhərinin rayon qaz istismarı sahələrinin mövcud qaz şəbəkələrində istismar edilən qaz tənzimləyicilərinin yenisi ilə əvəz olunması ilə əlaqədar bir sıra qaz paylayıcı məntəqələr üzrə qaz paylayıcı stansiyasının operatorlarının xidmətinə ehtiyac duyulmadığını və Bakı şəhərinin “Asan xidmət” mərkəzlərində əhaliyə qaz təchizatı ilə bağlı hərtərəfli xidmətin təşkil edilməsini nəzərə alaraq “Azəriqaz” İB-nin İdarəetmə Aparatında “Müştəri xidməti” şöbəsi yaradılmış, Abşeron və Bakı şəhərinin bütün rayon qaz istismarı sahələrinin ştat cədvəlində dəyişikliklər edilmişdir.</p> <p>6. “Azəriqaz” İB-nin idarəetmə mexanizminin təkmilləşdirilməsini, xərclərin optimallaşdırılmasını və struktur bölmələrinin fəaliyyətinin səmərəliliyinin artırılmasını təmin etmək məqsədilə ARDNŞ-in 21.04.2014-cü il tarixli, ARDNŞ/14-1000/01/SM-04-000045 sayılı əmrinə əsasən İstehsalat Birliyinin tabeliyində hüquqi şəxs statusuna malik olmayan təşkilat kimi fəaliyyət göstərən Layihə-Konstruktor Bürosu ləğv edilərək Birliyin İdarəetmə aparatının tabeliyində fəaliyyət göstərən eyni təyinatlı işləri yerinə yetirən şöbələr birləşdirilərək Birliyin İdarəetmə Aparatının strukturunda 5</p>		
--	--	--	--	--	--

			<p>şöbədən ibarət Layihə-Konstruktor Bürosu yaradılmışdır.</p> <p>7. ARDNŞ-in 25.04.2014-cü il tarixli, ARDNŞ/14-1000/01/SM-04-000047 sayılı əmrinə əsasən 01.05.2014-cü il tarixli, 332 sayılı əmrlə 153 ştat vahidindən ibarət yeni "Azəriqaz" İB-nin tabeliyində hüquqi şəxs statusuna malik olmayan "Qaz kəmərlərinə və cihazlarına texniki xidmət sahəsi" yaradılmışdır.</p> <p>8. ARDNŞ-in 21.05.2014-cü il tarixli, ARDNŞ/14-1000/01/SM-04-000059 əmrinə əsasən İstehsal birliyinin tabeliyində hüquqi şəxs statusuna malik olmayan təşkilatlar kimi fəaliyyət göstərən Xızı, Siyəzən, Şabran, Xaçmaz, Quba və Qusar qaz istismarı sahələri yenidən təşkil edilmiş və onların maddi-texniki bazasında Xaçmaz Regional Qaz İstismarı İdarəsi yaradılmışdır.</p> <p>9. ARDNŞ-in 21.05.2014-cü il tarixli, ARDNŞ/14-1000/01/SM-04-000059 əmrinə əsasən İstehsal birliyinin tabeliyində hüquqi şəxs statusuna malik olmayan təşkilatlar kimi fəaliyyət göstərən Şirvan, Salyan, Neftçala, Saatlı, Sabirabad, İmişli və Hacıqabul qaz istismarı sahələri yenidən təşkil edilmiş və onların maddi-texniki bazasında Salyan Regional Qaz İstismarı İdarəsi yaradılmışdır.</p> <p>10. Azəriqaz İstehsalat Birliyi üzrə mövcud xərclərin optimallaşdırılmasını təmin etmək məqsədi ilə Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin 23.06.2014-cü il tarixli, SOCAR /14-1000/01/SM-04-000073 nömrəli əmrinə əsasən İstehsalat Birliyinin tabeliyində hüquqi şəxs statusuna malik olmayan təşkilatlar kimi fəaliyyət göstərən Bərdə, Tərtər, Ağdam, Ağcabədi, Beyləqan, Füzuli, Yevlax, Zərdab və Mingəçevir qaz istismarı Sahələri yenidən təşkil edilmiş və onların maddi-texniki bazasında 25.09.2014-cü il tarixli SOCAR /14-2900/02/02-000038 sayılı əmrlə 26.09.2014-cü il tarixdən Bərdə Regional Qaz İstismarı İdarəsi yaradılmışdır.</p> <p>11. "Azəriqaz" İstehsalat Birliyi üzrə mövcud xərclərin optimallaşdırılmasını təmin etmək məqsədi ilə Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin 23.06.2014-cü il tarixli,</p>	
--	--	--	--	--

			<p>SOCAR /14-1000/01/SM-04-000073 nömrəli əmrinə əsasən İstehsalat Birliyinin tabeliyində hüquqi şəxs statusuna malik olmayan təşkilatlar kimi fəaliyyət göstərən Astara, Lənkəran, Lerik, Yardımlı, Masallı, Cəlilabad və Biləsuvar qaz istismarı Sahələri yenidən təşkil edilmiş və onların maddi-texniki bazasında 25.09.2014-cü il tarixli SOCAR/14-2900/02/03-000002 sayılı əmrlə 26.09.2014-cü il tarixdən Lənkəran Regional Qaz İstismarı İdarəsi yaradılmışdır.</p> <p>12. “Azəriqaz” İstehsalat Birliyi üzrə mövcud xərclərin optimallaşdırılmasını təmin etmək məqsədi ilə Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin 24.11.2014-cü il tarixli, SOCAR/14-1000/01/SM-04-000118 nömrəli əmrinə əsasən İstehsalat Birliyinin tabeliyində hüquqi şəxs statusuna malik olmayan təşkilatlar kimi fəaliyyət göstərən Ağsu, Şamaxı, İsmayıllı, Kürdəmir, Ucar, Qəbələ, Qobustan, Göyçay və Ağdaş qaz istismarı Sahələri yenidən təşkil edilmiş və onların maddi-texniki bazasında 28.11.2014-cü il tarixli SOCAR/14-2900/02/02-000199 sayılı əmrlə 01.02.2015-ci il tarixdən Ağsu Regional Qaz İstismarı İdarəsi yaradılmışdır.</p> <p>13.“Azəriqaz” İstehsalat Birliyi üzrə mövcud xərclərin optimallaşdırılmasını təmin etmək məqsədi ilə Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin 24.11.2014-cü il tarixli, SOCAR/14-1000/01/SM-04-000118 nömrəli əmrinə əsasən İstehsalat Birliyinin tabeliyində hüquqi şəxs statusuna malik olmayan təşkilatlar kimi fəaliyyət göstərən Qazax, Ağstafa, Tovuz, Gədəbəy, Şəmkir və Daşkəsən qaz istismarı Sahələri yenidən təşkil edilmiş və onların maddi-texniki bazasında 28.11.2014-cü il tarixli ARDNŞ/14-2900/02/02-000201 sayılı əmrlə Şəmkir Regional Qaz İstismarı İdarəsi yaradılmışdır.</p> <p>14.“Azəriqaz” İstehsalat Birliyi üzrə mövcud xərclərin optimallaşdırılmasını təmin etmək məqsədi ilə Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin 24.11.2014-cü il tarixli, SOCAR/14-1000/01/SM-04-000118 nömrəli əmrinə əsasən İstehsalat Birliyinin tabeliyində hüquqi şəxs statusuna malik olmayan təşkilatlar kimi fəaliyyət göstərən Gəncə, Göygöl,</p>		
--	--	--	--	--	--

			<p>Samux, Goranboy və Naftalan qaz istismarı Sahələri yenidən təşkil edilmiş və onların maddi-texniki bazasında 28.11.2014-cü il tarixli SOCAR/14-2900/02/02-000200 sayılı əmrlə Gəncə Regional Qaz İstismarı İdarəsi yaradılmışdır.</p> <p>15. Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin 12.06.2014-cü il tarixli, ARDNŞ/14-1000/01/SM-04-000066 nömrəli “Nəqliyyat İdarəsinin strukturunun təşkil olunması haqqında” əmrinin 2-ci bəndinə əsasən “Azəriqaz” İstehsalat Birliyinin tabeliyində hüquqi şəxs statusuna malik olmayan təşkilat kimi fəaliyyət göstərən Nəqliyyat və Xüsusi Texnika İdarəsi, H.Əliyev adına Bakı Neft Emalı Zavodunun Avtomobil və dəmiryolu nəqliyyatı üzrə 15 nömrəli sexinin avtomobil dəstəsi və İnformasiya Texnologiyaları və Rabitə İdarəsinin Avtonəqliyyat sahəsi yenidən təşkil edilərək onların maddi-texniki bazasında 01.07.2014-cü il tarixdən ARDNŞ-nin Nəqliyyat İdarəsinin 2 sayılı Texnoloji Nəqliyyat Departamenti yaradılmışdır. Yuxarıda qeyd olunanları nəzərə alaraq SOCAR -ın 12.06.2014-cü il tarixli SOCAR /14-1000/01/SM-04-000066 nömrəli əmrinə əsasən İstehsalat Birliyinin tabeliyində hüquqi şəxs statusuna malik olmayan təşkilat kimi fəaliyyət göstərən Nəqliyyat və Xüsusi Texnika İdarəsi 20.06.2014-cü il tarixli 474-ü sayılı əmrlə ləğv edilmişdir.</p> <p>16. “Azəriqaz” İstehsalat Birliyinin idarəetmə mexanizminin təkmilləşdirilməsini, xərclərin optimallaşdırılmasını və struktur bölmələrinin fəaliyyətinin səmərəliliyinin təmin etmək məqsədi ilə Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin (SOCAR) 25.02.2015-ci il tarixli, SOCAR/15-1000/01/SM-04-000021 nömrəli əmrinə əsasən İstehsalat Birliyinin Abşeron rayonu və Bakı şəhərinin rayon qaz istismarı Sahələrinin qaz sərfi avadanlıqları və ölçü cihazlarının istismarı və xidməti ilə məşğul olan struktur bölmələrinin (ştatlarının) bazasında hüquqi şəxs statusuna malik olmayan 06.03.2015-ci il tarixli SOCAR/15-2900/02-06-000154 sayılı əmrlə 05.05.2015-ci il tarixdən “Azəriqaz” İB-nin tabeliyində Bakı Regional qaz</p>		
--	--	--	--	--	--

				<p>ölçü qurğularına xidmət Departamenti yaradılmışdır. Bütün bu kimi tədbirlərin həyata keçirilməsi nəticəsində:</p> <ul style="list-style-type: none"> -əvvəllər mövcud olan və bazar iqtisadiyyatı şəraitinə uyğun olmayan çoxpilləli idarəetmə strukturu ləğv edilmiş; -yaradılmış cəmi ikipilləli idarəetmə sistemi vasitəsi ilə təbii qaz istehlakçıları ilə birliyin birbaşa idarəetmə vasitəsi əldə edilmiş; -birliyin təsərrüfat–maliyyə fəaliyyətinin bir vahid mərkəzdən eyni qərar-tələb ilə idarəetməsinə nail olunmuş; -nəticə olaraq yüksək təhlükə mənbəli bir sahə kimi onun fəaliyyəti ilə bağlı və xidmət göstərən istehlakçıların tələbatına müvafiq bu sahəyə xas olan risklərin və qəzaların baş vermə ehtimalının azalması, təbii qaz təchizatının və qazlaşdırmanın tələb olunan səviyyəyə çatdırılması istiqamətində müsbət dəyişikliklər əldə olunmuşdur. 		
1.5.6.	Özəl sektorun iştirakının artırılması ilə energetika sektorunda rəqabət mühitinin yaradılması	EN	2011-2015	<p>Qanunvericilik bazasının təkmilləşdirilməsinə dair Energetika Nazirliyi tərəfindən “Elektroenergetika haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununda dəyişikliklər edilməsi barədə Azərbaycan Respublikasının Qanun layihəsi, “Elektrik enerjisindən istifadə Qaydaları”nda dəyişikliklərin edilməsi barədə Azərbaycan Respublikasının Nazirər Kabinetinin Qərar layihəsi, “İstehlakçıların elektrik enerjisi (güc) alması üçün texniki şərtlərin verilməsi və enerji təchizatı şəbəkəsinə qoşulması qaydaları”nda dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinin Qərar layihəsi hazırlanmış və Nazirlər Kabinetinə müvafiq orqanlarla razılaşdırılması və təsdiq olunması üçün göndərilmişdir.</p> <p>Həmçinin, energetika sektorunda yeni güclərn yaradılması və köhnə enerji bloklarının xarakteristikalarının yaxşılaşdırılması hesabına istilik elektrik stansiyalarında 1kvts elektrik enerjisinin istehsalına sərf olunacaq şərti yanacaqın 386 qramdan 293 qrama endirilməsi istiqamətində iş aparılır.</p> <p>Azərbaycan-Gürcüstan-Türkiyə enerji körpüsü layihəsinin bir hissəsi olan 500kV-luq Samux-Qardabani HEVX</p>	Tədbirin icras mütəmadi xarakter daşıyır.	

				<p>çəkilməmişdir. “Qara dəniz ötürmə şəbəkəsi layihəsi” çərçivəsində Gürcüstan tərəfindən həyata keçirilən 500/400/220 kV-luq “Axalçixə” yarımstansiyası və Gürcüstanı Türkiyə ilə birləşdirən yüksək gərginlikli 400 kV-luq EVX-in tikintisi başa çatdırılmış və 2013-cü ilin sonunda istismara buraxılmışdır. Sözügedən layihələr Azərbaycanın Gürcüstan və Türkiyə, gələcəkdə isə Avropa elektrik enerjisi bazarına inteqrasiya olunmasını və bu istiqamətdə elektrik enerjisinin ixracını təmin edəcəkdir. Hazırda adıçəkilən layihə üzrə elektrik enerjisinin ixracı üçün Türkiyə Respublikası ilə tarif məsələləri müzakirə olunur. Mövcud ixrac potensialımız təqribən 4,0 milyard kVts təşkil edir.</p> <p>330 kV-luq Yaşma yarımstansiyasının genişləndirilməsi və 330 kV-luq 2-ci “Yaşma-Dərbənd” elektrik ötürücü xəttinin çəkilməsi “Azərbaycan Respublikası və Rusiya Federasiyası arasında 2020-ci il müddətinə iqtisadi əməkdaşlıq proqramının həyata keçirilməsi üzrə tədbirlər Planı”nın layihəsinə daxil edilmişdir.</p> <p>Uzunluğu 25 km 330 kV-luq 2-ci “İmişli-Parsabad” HEVX tikilib və xətdə optik kabellər asılıb. Azərbaycan-İran arasında olan bu xətt istismara hazır vəziyyətdədir.</p> <p>Mövcud ixrac potensialımız artmışdır.</p>		
1.5.8.	İstehlakçıların elektrik sayğacları ilə təmin olunmasının başa çatdırılması	EN, “Azərenerji” ASC, “Azərişiq” ASC	2011-2015	<p>01.01.2015-ci il tarixinədək “Azərenerji” ASC üzrə 1 542 630 sayda (1 425 083-əhali, 117 547-qeyri-əhali) ümumi elektrik enerjisi istehlakçılarından 1 529403 sayda (99,14%) istehlakçı (1 413 073-əhali, 116 330-qeyri-əhali) sayğaclarla təmin olunmuşdur. Sayğaclarla ümumi istehlakçılardan 310 810 (20,32%) sayda istehlakçıda SMART-kart tipli müasir sayğaclar quraşdırılmışdır.</p> <p>Həmçinin qeyd etmək istərdik ki, “Azərenerji” ASC üzrə ümumi elektrik enerjisi istehlakçılarından 01.04.2015-ci il tarixinədək 1 531 144 sayda (99,17%) istehlakçı, 01.01.2014-cü il tarixinədək 1 483 842 sayda(98,91%)</p>	Tam icra olunub	

				<p>istehlakçı, 01.01.2013-cü il tarixinədək 1 433 403 sayda (98,52%) istehlakçı, 01.01.2012-ci il tarixinədək isə 1 399 950 sayda (96.9) istehlakçı sayğacla təmin olunmuşdur.</p> <p>“Azərişiq” ASC üzrə 2015-ci ilin altı ayı ərzində 73 081 sayğac quraşdırılmışdır. 2014-cü il ərzində cəmi 77 177 ədəd sayğac quraşdırılmışdır. 2013-cü ildə 77 624 ədəd, 2012-ci ildə 101 707 ədəd sayğac quraşdırılmışdır. 2008-2011-ci illər ərzində isə 607 879 ədəd sayğac əvəzlənmiş və quraşdırılmışdır.</p> <p>Ümumilikdə, 2011-2015-ci illər ərzində istehlakçıların elektrik sayğacları ilə təmin olunması tədbiri üzrə 564 257 sayğac quraşdırılmışdır.</p>		
1.5.9.	Yanacaq-enerji kompleksinin fəaliyyəti nəticəsində ekologiyaya dəyən zərərin azaldılması məqsədilə müvafiq tədbirlərin həyata keçirilməsi	EN, ETSN	2011-2015	<p>Respublikanın yanacaq-energetika kompleksində itkilərin azaldılması istiqamətində həyata keçirilmiş tədbirlər öz müsbət nəticələrini verməkdədir. Elektrik və istilik stansiyalarında elektrik və istilik enerjisinin istehsalı, habelə təbii qazın, elektrik və istilik enerjisinin əhaliyə çatdırılması zamanı yol verilən texniki və kommersiya itkilərinin azaldılması və aradan qaldırılması, köhnəlmiş avadanlıqların, müasir tələblərə cavab verməyən stansiyaların, paylayıcı şəbəkə və qurğuların, naqillərin və xətlərin yeniləri ilə əvəz edilməsi təmin edilmişdir. İtkilərin azaldılması enerji istehsalının və yekunda atmosfərə atılan istixana qazlarının miqdarının azaldılmasında mühüm rol oynamışdır.</p> <p>Respublikamızda son dövrlərdə istifadəyə verilmiş elektrik stansiyaları ən yüksək ekoloji tələblərə cavab verməkdədir. Bu stansiyalarda istifadə olunan şərti yanacağın miqdarının minimuma endirilməsi, stansiyaların faydalı iş əmsalının artırılması atmosfərə atılan istixana qazlarının miqdarının azaldılmasına mühüm təsir göstərmişdir.</p> <p>Qeyd etmək istərdik ki, “Azərişiq” ASC-üzrə alınan</p>	Tədbirin icras mütəmadi xarakter daşıyır.	

			<p>elektrik enerjisinin proqnoz göstəricilərinə görə 2015-ci ildə Bakı regionu üzrə 9 353,1 mln.kVts, Regionlar üzrə 10 717,3 mln.kVts, cəmi alınan elektrik enerjisinin həcmi isə 20 070,4 mln.kVt həcmində proqnozlaşdırılmışdır.</p> <p>2014-cü ildə hər kVts elektrik enerjisinin istehsalına xüsusi yanacaq sərfiyyatı 2013-cü ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 303,7 q/kVts-dan 293,5 q/kVts-a qədər (10,2 q/kVts) azalmışdır ki, bu da 210,6 min ton şərti yanacağın qənaət edilməsinə səbəb olmuşdur.</p> <p>Həmçinin qeyd etmək istərdik ki, 2014-cü ildə ölkədə bütün bərpa olunan enerji mənbələri hesabına 1480,0 milyon kVt.saat elektrik enerjisi istehsal olunmuşdur. Bu da təqribi hesablamalara görə 298,5 min ton mazuta və ya 429,2 milyon kub metr təbii qaza qənaətlə yanaşı, müvafiq olaraq 919,4 min ton və ya 763,9 min ton karbon dioksidin (CO2) atmosfərə atılmasının qarşısını alır.</p> <p>Qeyd etmək istərdik ki, ETSN tərəfindən aparılan monitorinqlər zamanı atmosfer havasının mühafizəsi məqsədilə təmizləyici qurğular quraşdırılmayan müəssisələrə qarşı qanunamüvafiq qaydada tədbirlər görülmüş, atmosfərə zərərli maddələrin atılmasının qarşısının alınması üçün hüquqi və fiziki şəxslərə 286 məcburi göstəriş verilmişdir.</p> <p>2014-cü il ərzində atmosfer havasının mühafizəsi istiqamətində aparılan araşdırmalar zamanı 418 akt və 108 protokol tərtib olunmuşdur. Yol verilmiş qanun pozuntuları ilə əlaqədar hüquqi və fiziki şəxslərə qarşı 136 min manat məbləğində inzibati cərimə, 363 min manat məbləğində ödəmə tətbiq edilmişdir.</p> <p>Monitorinqlər zamanı atmosfer havasının mühafizəsi məqsədilə təmizləyici qurğular quraşdırılmayan müəssisələrə qarşı qanunamüvafiq qaydada tədbirlər görülmüş, atmosfərə zərərli maddələrin atılmasının qarşısının alınması üçün hüquqi və fiziki şəxslərə 141 məcburi göstəriş verilmişdir. 2015-ci il ərzində atmosfer</p>		
--	--	--	--	--	--

			<p>havasının mühafizəsi istiqamətində aparılan araşdırmalar zamanı 170 akt və 55 protokol tərtib olunmuşdur. Yol verilmiş qanun pozuntuları ilə əlaqədar hüquqi və fiziki şəxslərə qarşı 144 min manat məbləğində inzibati cərimə, 218 min manat məbləğində ödəmə tətbiq edilmişdir.</p> <p>Yanacaq-enerji kompleksinin fəaliyyəti nəticəsində ekologiyaya dəyən zərərin azaldılması məqsədilə bu qəbildən olan müəssisələrdə Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin səlahiyyətləri çərçivəsində monitorinq və nəzarət tədbirləri müntəzəm olaraq aparılmışdır.</p> <p>Monitorinqlər zamanı atmosfer havasının mühafizəsi məqsədilə təmizləyici qurğular quraşdırılmayan müəssisələrə qarşı qanunamüvafiq qaydada tədbirlər görülmüş, atmosfərə zərərli maddələrin atılmasının qarşısının alınması üçün hüquqi və fiziki şəxslərə 1 384 müddətli “məcburi göstəriş” verilmişdir. Proqram müddətində atmosfer havasının mühafizəsi istiqamətində aparılan araşdırmalar zamanı 1874 akt və 401 protokol tərtib olunmuşdur. Yol verilmiş qanun pozuntuları ilə əlaqədar hüquqi və fiziki şəxslərə qarşı 867 840 manat məbləğində inzibati cərimə, 1 605 899 manat məbləğində ödəmə tətbiq edilmişdir.</p> <p>ARDNŞ-nin “Ekol Mühəndislik Xidmətləri” Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti tərəfindən “Bakı Ağ Şəhər” layihəsinin “Yaşıl ada” ərazisinin köhnəlmiş neft sənaye obyektlərindən neft şlamının çıxarılması, anbarlaşdırılması və ərazidəki neftlə çirklənmiş torpaqların təmizlənməsi sahəsində əhəmiyyətli işlər görülür. QSC-nin tullantıların emalı və torpaqların rekultivasiyası departamentləri tərəfindən layihə ərazisinin ayrı-ayrı sahələrindən neft məhsulları ilə çirklənmiş torpaqların daşınması və süni gölməçələrdəki sənaye-çirkab suların nəqli işi yerinə yetirilir.</p>		
--	--	--	---	--	--

2.3.3.2	Qaçqın və məcburi köçkünlərin kompakt yaşayış yerlərində qaz təchizatının yaxşılaşdırılması	EN, ARDNŞ	2011-2015	<p>2014-cü il ərzində Füzuli rayonunun Zobcuq 3, Zobcuq 5 qəsəbələrinin hər birində 400, Qayıdış-1 qəsəbəsində 201, Qayıdış-2 qəsəbəsində 137 və Ağdam rayonunun Yeni İmanqulubəyli kəndində 632 məcburi köçkün ailəsi təbii qazla təmin edilmişdir.</p> <p>2011-2015-cü illər ərzində Bərdə rayonunun Kələntərli qəsəbəsində 278, Çəmənli kəndində 50, Füzuli rayonunun Əhmədbəyli kəndi ərazisində 40, Yevlax rayonunun Qoyunbinəsi kəndi ərazisində 54, Ağcabədi rayonunun Muğanlı kəndində 50, Füzuli rayonunun Zobucuq-1 qəsəbəsində 400, Zobucuq-2 qəsəbəsində 502, Zobucuq 4 qəsəbəsində 400, Zobcuq 3, Zobcuq 5 qəsəbələrinin hər birində 400, Qayıdış-1 qəsəbəsində 201, Qayıdış-2 qəsəbəsində 137, Tərtər şəhərinin E.Səfərov küçəsində 42, Babək və Xətai küçələrində 70, H.Z.Tağıyev küçəsində 101 məcburi köçkün ailəsi və Ağdam rayonunun Yeni İmanqulubəyli kəndində 632, Saatlı rayonunun "Məcburi köçkün" qəsəbəsində 320 məcburi köçkün ailəsi təbii qazla təmin edilmişdir.</p> <p>O cümlədən, 2015-ci ilin 6 ayında Füzuli rayonunun Qayıdış 3, 8, 9, 10 və 11 qəsəbələrində 1000, Saatlı rayonunun "Məcburi köçkün" qəsəbəsində 320 məcburi köçkün ailəsi təbii qazla təmin edilmişdir.</p> <p>2011-2015-ci illər ərzində Bərdə rayonunun Kələntərli qəsəbəsində 278, Çəmənli kəndində 50, Yevlax rayonunun Qoyunbinəsi kəndi ərazisində 54, Ağcabədi rayonunun Muğanlı kəndində 50, Füzuli rayonunun Əhmədbəyli kəndi ərazisində 40, Zobucuq-1 qəsəbəsində 400, Zobucuq-2 qəsəbəsində 502, Zobucuq 4 qəsəbəsində 400, Zobcuq 3, Zobcuq 5 qəsəbələrinin hər birində 400, Qayıdış 1 qəsəbəsində 201, Qayıdış-2 qəsəbəsində 137, Qayıdış 3 qəsəbəsində 200, Qayıdış 8, 9, 10 və 11 qəsəbələrində 800, Tərtər şəhərinin E.Səfərov küçəsində 42, Babək və Xətai</p>	Tədbirin icras mütəmadi xarakter daşıyır.	
---------	---	-----------	-----------	--	---	--

				küçələrində 70, H.Z.Tağıyev küçəsində 101 məcburi köçkün ailəsi və Ağdam rayonunun Yeni İmanqulubəyli kəndində 632 məcburi köçkün ailəsi, Saatlı rayonunun "Məcburi köçkün" qəsəbəsində 320 məcburi köçkün ailəsi təbii qazla təmin edilmişdir. O cümlədən, 2015-ci ildə Füzuli rayonunun Qayıdış 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 və 11 qəsəbələrində 1800, Saatlı rayonunun "Məcburi köçkün" qəsəbəsində 320 məcburi köçkün ailəsi təbii qazla təmin edilmişdir.		
2.3.3.3	Qaçqın və məcburi köçkünlərin yaşadıkları yerlərdə sayğacın quraşdırılması və istifadə olunan kommunal xidmətləri (elektrik enerjisi, su, qaz) haqlarının ödənilməsinin yalnız həmin sayğac vasitəsilə həyata keçirilməsi istiqamətində tədbirlərin gücləndirilməsi	QMKİDK, EN, "Azərenerji" ASC, ARDNŞ, "Azərsu" SC	2011-2015	<p>"Azəriqaz" İstehsalat Birliyi üzrə 01.01.2015-ci il tarixə 120 650 məcburi köçkün abonentlərinə qaz sayğacı quraşdırılmışdır. Məcburi köçkün abonentlərinin sayğaclaşdırılması 100 % təşkil etmişdir.</p> <p>"Azəriqaz" İstehsalat Birliyi üzrə 01.07.2015-ci il tarixə məcburi köçkün abonentlərinə 123964-nə məişət qaz sayğacı quraşdırılmışdır. Məcburi köçkün abonentlərinin sayğaclaşdırılması 100% təşkil etmişdir</p> <p>Bu bəndin icrası ilə əlaqədar "Azərenerji" ASC-nin məlumatına əsasən qeyd etmək istərdik ki, Enerji Təchizatı İdarələri tərəfindən qaçqın və məcburi köçkünlərin yaşadıkları yerlərdə 01.04.2015-ci il tarixinə 98734 sayda abonentdən 94965 sayda abonentə (96.18%) sayğac quraşdırılmışdır.</p> <p>"Azəriqaz" İstehsalat Birliyi üzrə 01.01.2016-cı il tarixə məcburi köçkün abonentlərinə 126554-nə məişət qaz sayğacı quraşdırılmışdır. Məcburi köçkün abonentlərinin sayğaclaşdırılması 100% təşkil etmişdir.</p> <p>Qeyd etmək istərdik ki, , 2011-ci ilədək 100555 abonentdən 88778 (88.29) sayda abonentə, 2012-ci ildə 96102 abonentdən 90603 (94.28%) sayda abonentə, 2013-cü ilədək isə 99006 abonentdən 93693 (94.63%) sayda abonentə sayğac quraşdırılmışdır.</p>	Tədbirin icras mütəmadi xarakter daşıyır.	
3.3.5.1	Yanacaq,	EN,	2011-			

	energetika və istilik təchizati sistemləri tərəfindən atmosfərə atılan istixana qazlarının miqdarının azaldılması üzrə tədbirlər planının hazırlanması və həyata keçirilməsi	ETSN, ABOEMD A	2015	<p>Yanacaq, energetika və istilik təchizatı sistemləri tərəfindən atmosfərə atılan istixana qazlarının miqdarının azaldılması üzrə tədbirlər BMT–nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyası və bu konvensiyanın müddəalarının icra mexanizmlərini özündə birləşdirən Kioto Protokolu əsasında həyata keçirilməkdədir.</p> <p>Respublikada Təmiz İnkişaf Mexanizmi (TİM) üzrə kadr potensialının yaradılması və gücləndirilməsi məqsədilə bir sıra beynəlxalq təşkilatların maliyyə və texniki yardımı ilə müxtəlif proqramlar həyata keçirilmişdir.</p> <p>Kioto Protokolunun Təmiz İnkişaf Mexanizmi və Fəaliyyət Proqramı layihələrini aşkara çıxarmaq istiqamətində ARDNŞ ilə Yaponiyanın “Sumitomo” şirkəti arasında İşçi Qrupu yaradılmışdır.</p> <p>ARDNŞ tərəfindən həyata keçirilən layihələrdə Təmiz İnkişaf Mexanizmi layihələri üzrə əsasən</p> <ul style="list-style-type: none"> - yandırılan və atmosfərə atılan səmt qazının genişmiqyaslı tutulması və utilizasiyası istiqamətində tədbirlərin həyata keçirilməsi üçün texnoloji, hüquqi-normativ şərtlərin yaradılması; - neft-qaz sənaye obyektlərində istilik effekti yaradan qazların mənbələrinin mövcudluğunun müəyyənləşdirilməsi, yaranma səbəblərinin araşdırılması və yeni texnologiyaya uyğun təkliflərin işlənilib hazırlanması; - neft və qaz avadanlığının cari vəziyyətinin öyrənilməsi və monitorinqin nəticələrinə əsasən məlumatlar bazasının yaradılması; - atmosfərə atılan və istilik effekti yaradan qazların qeyri-rasional istifadəsinin miqyaslarının təyin olunması üçün emissiyaların miqdarının qiymətləndirilməsi və istilik effekti yaradan qazların mənbələrinin sistemləşdirilməsi üzrə işlərin aparılması nəzərdə tutulmuşdur. <p>Beynəlxalq ekspertlərlə birgə “Sənayedə və tikintidə enerji səmərəliliyinin artırılması” və “Nəqliyyatda enerji səmərəliliyinin artırılması” layihələri hazırlanmışdır.</p>	Tam icra olunub	
--	--	----------------	------	---	-----------------	--

			<p>Beynəlxalq ekspertlərlə birgə “Sənayedə və tikintidə enerji səmərəliliyinin artırılması” və “Nəqliyyatda enerji səmərəliliyinin artırılması” layihələri hazırlanmışdır. Enerji səmərəliliyinin artırılması sahəsində karbon emissiyalarının azaldılmasını təmin edən Milli Müvafiq Azaldılma Tədbirləri (NAMA) hazırlanıb qeydiyyat üçün təqdim olunmuşdur.</p> <p>Son illər ərzində meşəsalama tədbirlərinin intensivləşməsi hesabına meşələrin azalması tendensiyası dayandırılmış və müəyyən artım təmin etmişdir. Programın icra müddətində 83874 ha sahədə meşəbərpa tədbirləri, o cümlədən 25 300 ha sahədə meşə əkini və səpini işləri yerinə yetirilmiş və 52 583 min ədəd ağac əkilmişdir.</p> <p>Son 15 ildə meşəbərpa tədbirlərinin həcmi 2,5 dəfədən çox artırılmışdır. Məhz yeni meşələrin salınmasının intensivliyi hesabına ölkənin meşə ilə örtülü ərazilərinin 11,4%-dən 11,8%-ə çatdırılmasına nail olunmuşdur.</p> <p>Meşələrin artırılmasında və qorunub saxlanılmasında ölkədə həyata keçirilən qazlaşdırma siyasəti mühüm rol oynayır. Belə ki, son 5-6 ildə həyata keçirilmiş iri miqyaslı qazlaşdırma tədbirləri hesabına artıq əhalinin 85%-ə yaxın hissəsi təbii qazla təmin edilmişdir. Nəticədə meşələrin mühafizəsi asanlaşmış, odundan istifadə, demək olar sıfıra enmişdir ki, bu da meşələrə olan təzyiqlərin azalmasında və meşələrin artımında böyük rol oynayır.</p> <p>Meşə fonduna daxil olmayan, əsasən arid ərazilərdə müasir metodlara əsaslanan iri yaşıllaşdırma layihələri həyata keçirilmiş, o cümlədən Abşeron yarımadası və ona bitişik digər arid zonalarda, həmçinin magistral avtomobil yollarının kənarlarında hesabat müddətində 3 659 ha ərazidə 4 711 711 ədəd müxtəlif növ ağac və kol cinsləri əkilmişdir. Belə yaşıllıqların salınmasının gələcəkdə nəinki ekoloji əhəmiyyəti, həm də insanlar üçün iqtisadi faydası olsun deyə əsasən zeytundan istifadə olunur. Nəticədə meşə fonduna aid olmayan arid zonaların minerallaşmış ərazilərində son 5 ildə min hektarlarla əkilmiş zeytun ağaclarının hesabına</p>		
--	--	--	---	--	--

				onların sahəsi tarixən Azərbaycanda mövcud olan zeytunla örtülü ərazilərlə müqayisədə 3 dəfədən çox artmışdır.		
3.3.6.3	Xammala qənaət, təbii sərvətlərdən səmərəli istifadə edilməsi və ətraf mühitin qorunması məqsədilə tullantıların təkrar istifadəsi, zərərsizləşdirilməsi, utilizasiyası, həmçinin az tullantılı və ya tullantisız texnologiyaların tətbiqi	ETSN EN KTN İSN AMEA ABOE MDA	2011-2013	<p>Ölkə ərazisində ətraf mühitin qorunması məqsədilə istifadəyə yararsız və istifadəsi qadağan olunmuş pestisid qalıqlarının zərərsizləşdirilməsi üçün Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi yanında Dövlət Fitosanitar Nəzarəti Xidmətinin Cəngi pestisid poliqonunda mövcud 183 quyunun bərpası tam başa çatdırılmış, pestisidlərin saxlanması üçün anbar və əlavə olaraq 60 quyu inşa edilmişdir.</p> <p>Regionlarda istifadəyə yararsız və istifadəsi qadağan olunmuş pestisid qalıqlarının miqdarını müəyyənləşdirmək məqsədilə monitoring aparmaq üçün Fövqəladə Hallar, Ekologiya və Təbii Sərvətlər, Səhiyyə və Kənd Təsərrüfatı Nazirliklərinin nümayəndələrinin iştirakı ilə inventarlaşdırma komissiyası yaradılmışdır.</p> <p>Monitoringlər nəticəsində aşkar edilmiş 3084 tona qədər köhnə, yüksək toksiki, istifadəsi qadağan olunmuş tox şəkili pestisidlər, onların qabları poliqonda zərərsizləşdirilmişdir.</p> <p>Gəncə şəhərində olan maye polidofen yenidən qablaşdırılaraq (1180 çəllək və 200 ədəd çirkələnmiş poddon), poliqonda inşa edilmiş saxlanc yerinə daşınmış və tam zərərsizləşdirilənə qədər müvəqqəti olaraq orada saxlanması nəzərdə tutulmuşdur.</p> <p>Zərdab rayonunun 10-cu məhəlləsində əlillər üçün inşa olunan yaşayış binasının ətrafında müxtəlif növ kimyəvi maddələrlə çirkələnmiş 1143 kub metr torpaq örtüyü yeni torpaq qatı ilə əvəzlənmişdir.</p> <p>Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 14.12.2011-ci il tarixli 31/5-46 nömrəli tapşırığına uyğun olaraq ölkə ərazisində istifadəyə yararsız və istifadəsi qadağan olunmuş pestisid qalıqlarının miqdarının və qanunsuz yaradılan pestisid qəbirstanlığının mövcud olması, onların ətraf mühitə və insan sağlamlığına təsirinin yerində dəqiqləşdirilməsi, bu zərərli kimyəvi maddələrin qısa müddət ərzində yığılması və zərərsizləşdirilməsi məqsədilə təkliflərin verilməsi üçün Kənd</p>	Tədbirin icras mütəmadi xarakter daşıyır.	

				<p>Təsərrüfatı Nazirliyinin 17.01.2012-ci il tarixli 09 nömrəli əmri ilə müvafiq təşkilatların nümayəndələrindən ibarət inventarlaşdırma komissiyası yaradılmışdır. Komissiya tərəfindən aparılan monitorinqlər nəticəsində rayonlarda olan pestisid qalıqlarının və kimyəvi maddələrlə çirklənmiş torpaqların həcmi (7,3 ha) müəyyən edilmiş, onların zərərsizləşdirilməsi ilə bağlı təkliflər daxil olmaqla yekun akt tərtib olunaraq Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin 19.03.2012-ci il tarixli 01/28-03-131 nömrəli məktubu ilə Nazirlər Kabinetinə təqdim olunmuşdur.</p>		
--	--	--	--	--	--	--